

Posudek oponenta disertační práce

Mgr. Kateřina Králová

Téma: Bariéry aktivního životního stylu hypokinetické mládeže

Zvolené téma disertační práce je vysoce aktuální, zejména ve vztahu ke zdraví a kvalitě života adolescentů. Současnost nabízí mladým lidem množství aktivit, které s pohybem příliš nesouvisí, tudíž je zapotřebí neustále zaměřovat pozornost na problematiku motivace mládeže k pohybovým aktivitám. Proto zvolené téma práce vysoce oceňuji.

Disertační práce Mgr. Kateřiny Králové je sepsána na 143 stranách, obsahuje 7 příloh, je rozčleněna standardně do 6 kapitol a rozdělena na teoretickou a výzkumnou část. Výčet literárních zdrojů je dostatečný a odpovídá potřebám předložené práce. Autorka čerpala z domácích i zahraničních autorů, z vyhlášek a využívala i aktuální informace dostupné z elektronických médií. V teoretické části se autorka zabývá pohybovou aktivitou vedoucí ke zdraví u mládeže, motivací k pohybu, analyzuje stávající vzdělávací programy s obsahem předmětu Výchova ke zdraví a zaměřuje se na středoškolskou mládež v učebním oboru. Tato část je vzhledem k vyváženosti práce spíše kratší, bylo by dobré popsat i náplň školního vzdělávacího programu pro střední školy nebo i více popsat roli a osobnost učitele tělesné výchovy, který hraje ve vzdělávacím procesu u adolescentů velmi důležitou roli. Autorka svoji práci postavila na výzkumech zahraničních i domácích a celý výzkum sestavila na základě již známých zkušeností tak, aby poukázala na aktuální stav vztahu k pohybu u středoškolské mládeže.

Výzkumná část práce je postavena na teoreticko- praktickém zkoumání problému a zpracována na základě kvalitativně kvantitativního postupu. V praktické části používala u poměrně velkého souboru středoškoláků týdenní pozorování kroků pomocí přístrojové technologie, v teoretické rovině se zaměřila na dotazníkové šetření a rozhovory. V obou případech používala standardizované metody. Ke splnění cíle práce si autorka stanovila 5 hypotéz a k nim celkem 10 úkolů práce. Ke zpracování výsledků vhodně používala vyhodnocení pomocí statistických metod (chí-kvadrát, statistická významnost). Praktická část je rozsáhlá, všechny získané výsledky jsou sestaveny do tabulek a graficky i slovně vyhodnoceny. Ze všech uvedených výsledků vyplývá, že práce byla časově poměrně náročná, zejména v oblasti doplňujících rozhovorů a zpracování získaných výsledků. K dokreslení současného postoje adolescentů k pohybovým aktivitám doplnila výsledky o rozhovory, které jsou částečně přepsány i do textové části a některé jsou v přílohách. Tyto rozhovory jednoznačně poukazují na současný stav zejména z oblasti možností mládeže ke sportování v rámci regionu a nabídky k pohybovým aktivitám ze strany školy i města nebo kraje.

Domnívám se, že vzhledem k rozsáhlé výzkumné části v kvalitativním výzkumném šetření by bylo dobré doplnit tuto část i o výzkumné otázky.

V metodice práce se autorka zaměřila na poměrně stručný popis prostředí ve kterém jsou hodiny tělesné výchovy vedeny a chybí i bližší popis učitelů, kteří tyto hodiny vyučovali (zkušenosti, obsah jednotlivých lekcí učiva apod.).

V práci se vyskytuje řada velmi zajímavých přístupů ze strany autorky, proto bych je u obhajoby ráda diskutovala:

- Na s. 13 vycházíte z Jansy, který uvádí, že 40% českých adolescentů netráví čas jakoukoli pohybovou aktivitou a doplňujete tuto skutečnost ze studie HBSC (Kalman, Pavelka), která uvádí, že je v ČR 66% aktivních středoškoláků. Přitom i jiné studie

uvádějí, že tato čísla jsou nepřesná, protože se ve skutečnosti hýbe podstatně méně adolescentů.

- Některé poznatky by bylo dobré zařadit do kapitoly Diskuze (tuto v práci postrádám, i když jistým způsobem autorka diskutuje problémy práce přímo v textu s uvedenou skutečností. Např. na s. 25 v popisu RVP je uvedena diskuze o kompenzačním cvičení.
- V popisu pohybových aktivit se objevuje u dívek přehazovaná. Je tato hra využívána u středoškolaček v tělesné výchově, nebývá spíše u hodinách tělesné výchovy na základních školách?
- Při testování hodnocení nadání se objevuje otázka, zda i aktivní student se považuje za nenadaného na sportovní činnosti, ve kterých se nepovažuje za zdatného, např. plavec se nepovažuje za nadaného vzhledem ke sportovním hrám nebo ke gymnastice.

V práci se vyskytují drobné nepřesnosti a překlepy (s. 14, 19, 26, 28, 30, 33, 72 – graf 15 popis). Autorka občas používá neobratný vědecký jazyk – např. ... rozdíly lze vidět (lépe jsou patrné), častější zařazení (lépe četnější). Na str. 75 se v popisu grafu 15 příčiny nezájmu objevují kategorie hypoaktivní a inaktivní – to je skoro synonymum, chybí tam potom aktivní studenti. V textu chybí odkazy na obr. 2 a 3. U obrázků není uveden zdroj.

Uvedené přílohy by měly být součástí práce jako doplněk bez číslování stran – tedy na str. 132 by měl být uveden seznam příloh a ostatní pouze s číslem přílohy a bez číslování stran.

V kapitole Závěry se objevují pouze obecná doporučení, chybí zde jasně verifikované odpovědi na stanovené hypotézy práce. Výstupy z výzkumného šetření by potom byly jednoznačně stanoveny.

Na druhou stranu v práci velmi oceňuji zkoumanou problematiku postavenou na vztahové analýze a sestavení přístupů k paradigmatu budoucího přístupu ze strany školy k výuce předmětu Výchova ke zdraví, zejména v oblasti tělesné výchovy. Autorka doložila svoje návrhy obrázky, které představují schémata z oblasti silných a slabých stránek zkoumaných proměnných a mohou být využity k doporučení pro další práci v oblasti řízení výuky tělesné výchovy u učňovské mládeže a středoškolských studentů.

Předložená disertační práce **splňuje podmínky** na ni kladené, autorka prokázala dobrou schopnost samostatné tvůrčí práce a schopnost tvořit správné závěry, proto **doporučuji** předloženou disertační práci Mgr. Kateřiny Králové k obhajobě.

V souvislosti s obhajobou disertační práce doporučuji objasnit následující otázky:

1. Každý student z výzkumného šetření obdržel při zpracování anonymní kód a poté byli inaktivní studenti vyzváni k rozhovoru. Jak jste je vybírali a zpětně přiřazovali k získaným výsledkům?
2. Jak si vysvětlujete fakt, že v kategorii aktivní studenti se vyskytli adolescenti s nadváhou?